

Oftalmopedie

Mgr. Petra Ryšková

Co je to vlastně ta oftalmopedie?

- Speciálně-pedagogický obor zabývající se výchovou, vzděláváním a rozvojem osob se zrakovým postižením (Nováková, 2010).
- Cílem je maximální rozvoj osobnosti jedince se zrakovým postižením, což znamená socializaci, edukaci, přípravu na povolání, pracovní zařazení a plnohodnotné společenské uplatnění (Ludíková, 2003).

Lidé se zrakovým postižením

typy poruch

DLE ZÁVAŽNOSTI

- Osoby slabozraké
- Osoby se zbytky zraku
- Osoby nevidomé

DLE DOBY VZNIKU

- Vrozené
- Získané

DLE TYPU

- narušení zorného pole
- narušení zrakové ostrosti
- obtíže při zpracování zrakových informací
- poruchy barvocitu
- okulomotorické obtíže

Osoby slabozraké

- **Vidí při maximální korekci z poloviny až dvacetiny** tak ostře jako člověk se zdravým zrakem.
- Pracují především pomocí zraku, ale za určitých podmínek (dobré osvětlení, kontrast, atd.) a s určitými kompenzačními pomůckami (lupy, optické pomůcky, občas bílá hůl)
- Na první pohled si nemusíme všimnout žádných nápadností.
- Často mají zúžené pole (přiložená trubice).

Osoby se zbytkem zraku

- Vizus 30/60 – 1/60, nebo omezení zorného pole na 5-10 stupňů kolem centrální fixace (počítání prstů na jeden metr).
- Často není neměnným stavem – zlepšení i zhoršení.
- POSP velmi obtížný, stresující a s nutností co nejvyšší koncentrací pozornosti.
- Dvojmetoda – čtení a psaní jako intaktní osoby i Braillovým písmem
- Opět důležitá zraková hygiena – ještě důslednější

Osoby nevidomé

- Praktická, totální
- Kompenzační smysly – sluch a hmat především.
- Braillovo písmo (Pichtův stroj, Braillovský řádek).
- Využívání kompenzačních pomůcek a orientačních bodů (bílá hůl, akustické a reliéfní prvky v prostředí).
- Průvodcovské služby a speciálně vycvičení vodící psi.
- **Cílem je dobrá schopnost mobility – předpoklad pro nezávislý život.**

Projevy zrakových vad

- vzhled očí (zakalené oči, pokleslá víčka, nezvyklé oční pohyby, mrkání a tření si očí ve světle)
- spíše pohyby celou hlavou, než jen očima, nezvyklý úhel čtení
- velmi krátká nebo velmi dlouhá čtecí vzdálenost
- závratě, bolesti hlavy, špatná rovnováha
- špatná koncentrace, problém koordinace oko-ruka, abnormální písmo, používání prstu u čtení
- **co nejdříve poslat dítě na vyšetření**

Obtíže v běžném životě

- **Orientace v prostoru a samostatný pohyb** (orientace v neznámém prostředí, využívání prostředků městské hromadné dopravy,).
- **Sebeobsluha** (základní hygiena, vaření, péče o domácnost, péče o dítě)
- **Práce s informacemi** (čtení, psaní, práce s internetem).
- Dané oblasti se navzájem ovlivňují a způsobují nesnáze v důležitých životních oblastech např.:
ve vzdělávání, při pracovním uplatnění, využití volného času.

Pomůcky

Neoptické

- Pomůcky pro informatiku a komunikaci.
- Pomůcky pro orientaci.
- Každodenní život.
- Pro vzdělávání.

Optické

- Ruční lupa
- Stojánková lupa
- Kamerové zvětšovací lupy

Žák se ZP - metody výuky

- Vycházet z individuálních potřeb dítěte.
- Zvýšená zpětná vazba, domlouvat se na změnách a potřebách.
- Možnost podívat se na poznámky přímo u tabule.
- Využívat multisenzoriální přístup.

Žák s ZP organizace výuky

- **Materiální**

- Úprava textů (zvětšení textu, využívání kontrastních barev).
- Sklopená deska stolu.
- Psací potřeby zachovávající širší stopu., vhodný typ písma Arial.

- **Časové**

- Větší časová dotace na vypracování úkolů.

- **Místní**

- Omezení hluku (pravidla třídy, tichá třída).
- Bezpečný prostor (neměnit často pozice věcí).
- Vhodné osvětlení v místnosti.
- Místo na speciální pomůcky.

- **Personální**

- Pomoc s přepisem zadání z tabule.

- **Organizační**

- Předmět speciálně pedagogické péči.
- Prostorová orientace a orientace v terénu.

Hodnocení výuky

- Ověžení pochopení písemného zadání úkolu.
- Umožnění ústního dozkoušení.
- Navýšení časového limity na zadaný úkol.
- Mírněji hodnotit úkoly závislé pouze na zrakovém vnímání a prostorové orientaci.